

Herontwikkeling Belverseweg 4a te Haaren

Ecologische quickscan

J.F.G. Maassen

Herontwikkeling Belverseweg 4a te Haaren

Ecologische quickscan

Datum 14-8-2018

Maassen *ecologisch advies en onderzoek*

Jan Mosmanslaan 23
5237 BB 's-Hertogenbosch
T 073-6410858
maassen36@ziggo.nl
K.v.K 64413152
BTW nr81276485B02
rek.noNL55 INGB 0003 0208 71

<i>Projectno.</i>	<i>1807-1</i>
<i>Tekst en samenstelling</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto's</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Foto op omslag</i>	<i>Jan Maassen</i>
<i>Wijze van citeren</i>	<i>J.F.G. Maassen, Herontwikkeling Belverseweg 4a te Haaren</i>
<i>Contactpersoon</i>	<i>Guido Bosmans (Crijns Rentmeesters bv)</i>
<i>Status</i>	<i>definitief</i>
<i>Datum</i>	<i>14-8-2018</i>

© 2018 Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, 's-Hertogenbosch

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoeklocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.

Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	Inleiding	8
	1.1 Aanleiding	8
	1.2 Vraagstelling	8
	1.3 Ligging van de planlocatie	9
	1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving	9
	1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen	11
	1.6 Toetsingskader	12
2	Wettelijk kader	12
	2.1 Inleiding	12
	2.2 Soortenbescherming	12
	2.2 Gebiedsbescherming	13
	2.3 Bescherming houtopstanden	14
	2.4 Rode Lijst	14
3	Onderzoeksresultaat	16
	3.1 Methodiek	16
	3.2 Gebiedsbescherming	17
	3.3 Soortenbescherming	19
	3.3.1 <i>Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)</i>	19
	3.3.2 <i>Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)</i>	21
	3.3.3 <i>Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)</i>	23
	3.3.4 <i>Nationaal beschermde soorten (vrijstelling)</i>	24
4	Conclusie en aanbeveling	26
	4.1 Gebiedsbescherming	26
	4.2 Soortbescherming	26
	4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen	26
	4.4 Ontheffingsaanvraag	27
	4.5 Vervolgonderzoek	27
	4.6 Samenvattend	27
	Bronnen	28
	Bijlage1 - Wet Natuurbescherming	30
	Bijlage2 - Beschermde soorten en verblijfplekken	32
	Bijlage3 - Soorten met een vrijstelling	34

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemers hebben het voornemen tot de sloop van een veestal gevestigd op een perceel langs de Belverseweg te Haaren waarop adres Belverseweg 4a is gevestigd. De sloop van de stal is een onderdeel van een herontwikkeling die ook het adres Belverseweg 4 op het naburig westelijk perceel betreft. De voorgenomen sloop van de stal kan een negatief effect hebben op beschermde fauna, zoals vleermuizen, die mogelijk in de stal verblijven. Om te onderzoeken of er sprake kan zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming in deze fase van de genoemde herontwikkeling is een ecologische quickscan noodzakelijk. Maassen Ecologisch Advies en Onderzoek is aangezocht om deze quickscan uit te voeren.

1.2 Vraagstelling

De beoogde ontwikkeling kan gevolgen hebben voor de aanwezige (beschermde) flora en fauna die ter plekke aanwezig is en van invloed zijn op de nabijgelegen beschermde natuurgebieden. Op basis van een veldonderzoek en een aanvullend literatuuronderzoek stelt deze quickscan zich tot doel het vaststellen of uitsluiten van beschermde soorten die vermeld staan in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Op basis van het onderzoeksresultaat wordt bepaald welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op het (mogelijk) voorkomen van deze beschermde soorten en hun leefgebied. Aanvullend wordt bepaald of de ontwikkelingen tot effecten kunnen leiden op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden die vallen onder de Habitatrichtlijn (Natura-2000) en de ecologische hoofdstructuur (NNN-gebied).

Indien de beoogde ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten en hun leefgebied, of van negatief effect kan zijn op beschermd natuurgebied worden aanbevelingen en voorzorgsmaatregelen gegeven om te voorkomen dat verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aangegeven wordt welke vervolgstappen gewenst zijn. Deze vervolgstappen kunnen, afhankelijk van de aard van de mogelijke overtreding, betrekking hebben op de volgende zaken.

- Aanvullend onderzoek.
- Opstellen van mitigatie en/of compensatieplan.
- Indienen van een ontheffingsaanvraag.

1.3 Ligging van de planlocatie

De locatie Belversestraat 4a is gelegen binnen het agrarisch buitengebied van de gemeente Haaren op een korte afstand van de bebouwde kom van Haaren en direct oostelijk van de daarop aansluitende kleine woonkern Het Eind. De agrarische activiteit binnen deze omgeving is intensief, waarbij de teelt van bomen een hoofdactiviteit is. Op een afstand van slechts 1 km ligt het bos- en heide gebied de Kampina, onderdeel van het natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen en nationaal park Het Groene Woud.

Fig.1. Ligging van het plangebied (rode stip) in de omgeving.
Luchtfoto: Google Earth

1.4 Beschrijving van de planlocatie en directe omgeving

De veestal is gevestigd op een perceel dat kadastraal geregistreerd staat als gemeente Haaren 2417. De stal is de enige bebouwing op het perceel dat verder grotendeels in agrarisch gebruik is voor de bometeelt. Aan de noordkant grenst het perceel aan de openbare weg en aan de zuidkant aan percelen landbouwgrond waarop ook grotendeel bometeelt wordt uitgeoefend. Het aangrenzende perceel langs de grootste lengte van de zuidgrens is ingericht als weiland en wordt begraaasd door melkvee.

De stal ligt langs de Belverseweg in de westelijke helft van het perceel en sluit aan op de bebouwing van naburig adres Belverseweg 4. Oorspronkelijk maakte de stal deel uit van de bedrijfsbebouwing op dit adres. Het erf van Belverseweg 4 bevat naast een woning veelsoortige bedrijfsbebouwing en biedt een rommelige entourage. De bedrijfsmatige activiteit die hier uitgeoefend wordt betreft de handel in tuinmaterialen. Een hekwerk scheidt de beide terreinen.

Niet alleen de stal maar ook het directe aan de stal grenzend terrein dat naar verwachting binnen de invloedsfeer van de ingreep ligt is onderzocht. De bestrating rond de het gebouw is deels opgebroken waardoor open bodem in afwisseling met ruige begroeiingen het beeld rond de stal bepalen. Een klein terreindeel aan de achterkant van de stal is in gebruik voor opslag van bestratingsmaterialen en grond. De opgeslagen materialen betreffen de betonplaten van een opgebroken verhard pad, bergen straatklinkers en een stortberg van zand. Langs het hekwerk met de

buren van no. 4 is een hoog opgestapelde houtruil aanwezig. Het geheel is overgroeid met een diversiteit aan ruigtekruiden en ruige grassen en biedt goede schuilgelegenheid voor diverse soorten fauna.

De stal is ongeveer 20 jaar niet meer bedrijfsmatig in gebruik als veestal en vervult sinds die tijd geen duidelijke bedrijfsfunctie meer. Naar schatting is de stal gebouwd in de jaren zeventig van de vorige eeuw. De draagconstructie bestaat uit stalen balken, de buitengevels zijn opgetrokken uit bakstenen en de dakbekleding bestaat uit asbest golfplaten. Het grondoppervlak van de stal bedraagt naar schatting ongeveer 1000 m². De muren van de stal zijn dubbelwandig met een buiten- en binnenmuur. Het dak van asbest golfplaten toont veel tekenen van slijtage. Er ontbreekt een dakbeschot of plafond: alleen onder het deel van het dak dat aan de buitenmuren grenst zijn binnen een smalle strook isolatieplaten van kunststof onder de golfplaten aangebracht. De binnenruimte van de stal maakt een sterk verwaarloosde indruk. Er zijn enkele kleine afgeschotterde binnenruimten aanwezig die oorspronkelijk facilitaire doeleinden voor het houden van melkvee dienden. De wanden en plafonds van deze binnenruimten zijn deels ingestort en gesloopt. De vloer van de stal bestaat grotendeels uit betonnen roosters waaronder zich mestkelders bevinden. Verspreid over de grotendeels lege binnenruimte zijn materialen opgeslagen en is bouwafval gedumpt. De bodem van de stal en genoemde losse inventaris is dicht bedekt met duivenmest. De stal is van buitenaf goed toegankelijk via de ventilatieopening aan de buitengevels voor alle soorten vliegende fauna. Vooral duiven maken hiervan gebruik.

Fig.2. Loods rood omkaderd. De zwarte lijnen betreffen de perceelgrenzen. Bron: kadasterkaart.com

1.5 Beoogde ingrepen en ontwikkelingen.

De beoogde ontwikkeling waarop deze quickscan betrekking betreft uitsluitend de sloop van een veestal. De sloop van de stal is is en onderdeel van de voorgenomen ontwikkeling van de herontwikkelingslocatie Belverseweg 4 en 4a. Binnen deze fase van de voorgenomen herontwikkeling dienen geen houtstructuren die kapvergunningsverplichting of als beschermde houtopstand aangemerkt kunnen worden geamoveerd te worden. Er zijn nog geen definitieve plannen bekend wat betreft de herbestemming van het vrijgekomen grondgebied. Deze quickscan heeft daarom uitsluitend betrekking op de effecten van de sloop van de veestal. De negatieve effecten tengevolge van deze ingreep kunnen als volgt samengevat worden.

-Verstoring en vernietiging van jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels, vleermuizen en marterachtigen die binnen of nabij het gebouw aanwezig kunnen zijn.

- Vernietiging van nesten en broedsels van broedvogels zowel binnen als buiten het gebouw.
- In de uitvoerende fase kunnen de bouwwerkzaamheden leiden tot een tijdelijke toename van versturende omgevingsfactoren als licht- en geluidsbelasting, stikstofuitstoot en bodemtrillingen. Factoren die een negatief effect kunnen hebben op beschermde natuurgebieden.

1.5 Toetsingskader

Deze quickscan toets aan

- Wn Soortenbescherming: hoofdstuk 3.3
- Wn gebiedsbescherming (NNN- gebied en Natura 2000): hoofdstuk 3.2

Deze quickscan toets niet aan

- Wn houtopstanden en AVP Bomenkap; kap van bomen en houtopstanden is niet aan de orde.
- Groenblauwe mantel; het gebied ligt buiten de Groenblauwe mantel
- Ook niet van toepassing zijn Wav en Wvs daar de toetsing geen betrekking heeft op een veehouderij en landgoed.

Fig.3. Achtergevel

Fig.4. Voorgevel

Fig.5. Binnenruimte

Fig.6. Afscheiding met buren

2. Wettelijk kader

2.1. Inleiding

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Zowel in de voorgaande als nieuwe wetgeving zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetland-Convention, Conventie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar. De wet is opgesplitst in de bescherming van soorten (soortbescherming) en bescherming van gebieden (gebiedsbescherming).

2.2.2. Soortenbescherming

Bij de Wet Natuurbescherming gelden een aantal verbodsbepaling ter bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage). De wet kent 2 beschermingsniveaus waarbij drie categorieën beschermde soorten worden onderscheiden.

- *Europees beschermde soorten volgens de Vogelrichtlijn*
- *Europees beschermde soorten volgens de Habitatrichtlijn.*
- *Nationaal beschermde soorten.*

Europees beschermde soorten

Het zwaarst beschermingsniveau gelden de Europees beschermde soorten. De bescherming van vogels is op Europees niveau geformaliseerd doormiddel van de Vogelrichtlijn en die van de overige soortgroepen doormiddel van de Habitatrichtlijn. De beschermde soorten van de Habitatrichtlijn betreffen uitsluitend soorten die op bijlage IV vermeld staan. Dit betreffen o.a. alle vleermuissoorten die in Nederland en Europa inheems zijn. Voor soorten van bijlage II is de bescherming bij ingang van de Wet Natuurbescherming opgeheven of deze vallen onder het beschermingsregiem van nationaal beschermde soorten.

Ook verblijfplaatsen van soorten uit deze categorie die als "vast" kunnen worden aangemerkt vallen onder het zware beschermingsniveau en worden aangeduid als jaarrond beschermde verblijfplekken. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waarnaar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts éénmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Voor soorten die onder de Vogelrichtlijn vallen zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Nationaal beschermde soorten

Voor nationaal beschermde soorten geldt een zwakker beschermingsregiem en er kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor alle inheemse diersoorten, beschermt of onbeschermd, geldt de zorgplicht. De zorgplicht wil zeggen dat men deze niet onnodig mag doden, verwonden of beschadigen. Voor onbeschermden soorten geldt geen ontheffingsplicht maar alleen de zorgplicht.

Ontheffingsplicht

Alle beschermde soorten zijn in principe ontheffingsplichtig. Indien men kan garanderen dat de voorgenomen plannen geen overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg hebben geldt een vrijstelling. Een mogelijkheid om een dergelijke garantie te geven is onder meer door het werken met een door de bevoegde instantie goedgekeurde gedragscode. Vrijstelling doormiddel van een goedgekeurde gedragscode geldt voor alle beschermde soorten en zowel voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud als voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling (een verschil met voorgaande wetgeving).

Indien dergelijke garanties niet kunnen worden gegeven moet men afhankelijk van de soort en ingreep ontheffing aanvragen van artikelen geformuleerd in de Vogelrichtlijn (§3.1 Wn), of Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wn) of het beschermingsregiem andere soorten (nationaal beschermde soorten) (§3.3 Wn).

Voor jaarrond beschermde verblijfplekken en functionele leefomgeving van soorten die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijnen vallen is respectievelijk artikel 3.5 lid 4 en artikel 3.1 lid2 van toepassing en geldt een verbod om de verblijfplekken en functioneel leefgebied te verstoren. De wet beschermt de jaarrond beschermde verblijfplekken van nationaal beschermde soorten volgens artikel 3.10 lid 1b. Bij deze categorie is een verbod tot opzettelijke verstoring niet van toepassing, noch de bescherming van de functionele leefomgeving. Verstoring van vogels is alleen toegestaan indien daardoor de staat van instandhouding niet in gevaar komt. Onder de term "opzettelijk" moet men ook de zgn.

“voorwaardelijke” opzet verstaan; dat betekent dat de initiatiefnemer zich bewust moet zijn van de effecten van zijn handelingen.

Beschermingsregiem soorten vogelrichtlijn §3.1Wn	Beschermingsregiem soorten Habitatrichtlijn §3.2 Wn	Beschermingsregiem andere soorten §3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen en te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Toetsing

In tegenstelling met de voorgaande Flora en Faunawet is de bescherming in mindere mate individueel en dient de staat van instandhouding van de gehele populatie meer in aanmerking genomen te worden.

Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld op de volgende drie criteria:

- aanwezigheid van aanvaardbare alternatieve mogelijkheden;
- aanwezigheid van een wettelijk belang;
- de staat van instandhouding van de soort.

En in het geval er jaarrond beschermde verblijfplekken in het geding zijn:

- behoud van functionaliteit van de verblijfplek.

Het wettelijk belang betreft, afhankelijk van de status van de soort, een nationaal wettelijk belang (Vrijstellingsbesluit) of een Europees wettelijk belang (Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn). Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming flora en fauna. In het geval van nationaal beschermde soorten worden de genoemde criteria soepeler toegepast en zijn er extra vrijstellingsmogelijkheden.

2.3. Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- De gebieden die op Europees niveau een bescherming genieten en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands). Deze gebieden vallen onder de noemer van Natura 2000 en betreffen gebieden van grote ecologische waarde.
- Natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze natuurgebieden en hun onderlinge verbindingen vormen een samenhangend ecologisch netwerk. De NNN is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is.

Ook hier genieten de gebieden die onder een Europees beschermingsregiem vallen de meest striktste bescherming.

Voor beide categorieën van beschermde gebieden geldt dat activiteiten die een negatief effect hebben op de kwaliteit van de gebieden in het algemeen verboden zijn. Uitgezonderd zijn activiteiten binnen Natura 2000 gebied die uitgevoerd worden in het kader van vastgelegde beheersplannen ten behoeve van Natura 2000 doelen. Een ontheffing wordt alleen verleend indien er geen reële alternatieven zijn, de staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt en er sprake is van een groot openbaar belang, dat o.a. de volksgezondheid en openbare veiligheid kan betreffen.

De ontheffingsverlening gaat veelal gepaard onder strikte voorwaarden en beperkingen en er is altijd sprake van een compensatieplicht. Bij Natura 2000 gebied wordt doormiddel van een voortoets beoordeeld of er negatieve effecten verwacht kunnen worden en in hoeverre deze als significant beoordeeld kunnen worden. Bij niet-significante negatieve effecten volgt een "lichte" beoordeling doormiddel van een Verslecheringstoets. Bij significante negatieve effecten wordt de "zware" route gevolgd doormiddel van een Passende beoordeling en ADC-toets.

2.4 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming § 4.1. Houtopstanden vervangt de voormalige Boswet, waarbij dezelfde voorwaarden grotendeels gelden. Evenals de Boswet betreft de bescherming in het algemeen houtopstanden buiten de bebouwde kom zover deze een groter oppervlak van 10 are hebben of een rij van meer dan 20 bomen betreffen, geen deel uitmaken van begroeiingen op erven of in tuinen en geen aanplant voor cultuurdoeleinden en houtwinning betreffen. Er geldt een meld- en heraanplant plicht.

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terrein beherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3. Onderzoeksresultaat

3.1. Methodiek

Literatuuronderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van diverse websites, o.a. de website van Ministerie van Economische Zaken, en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging ten opzichte van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de NNN (EHS) (Natuurnetwerk Nederland).

Veldonderzoek

Het veldbezoek werd op 4-8-2018 tussen 20.15- 22.15 uur uitgevoerd door dhr. J. Maassen. Tijdens het veldbezoek was het rond de 25 graden C, er waaide een licht wind (wk1-2), het was droog en half bewolkt. Het bezoek vond plaats in een periode van aanhoudende droogte en bijzonder warm zomerweer.

Tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken zijn de aanwezige biotopen in het plangebied vastgesteld. Tevens is onderzoek gedaan naar biotopen en natuurwaarden in de directe aangrenzende omgeving waarop ontwikkelingen binnen het plangebied van invloed op kunnen zijn. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. hollen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Ook is de bebouwing rond de avondschemer geobserveerd op uitvliegende vleermuizen. Hierbij is gebruik gemaakt van een bat-detector. Alle veldwaarnemingen tijdens het bezoek zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande notitie.

3.2 Gebiedsbescherming

Ligging ten opzichte van beschermd natuurgebied

-De dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op een afstand van ongeveer 0,8 km hemelsbreed zuidwestelijk van het plangebied. Dit NNN-gebied betreft een beekdal- en parklandschap dat behoort tot landgoed de Nemelaer.

-Het dichts nabije Natura 2000-gebied *Kampina & Oisterwijkse Vennen* ligt op de korte afstand van slechts 1,2 km. Op veel grotere afstand van 6 km hemelsbreed ligt het volgende meest dichtstbijzijnde andere Natura 2000-gebied de *Loonse en Drunense Duinen & Leemputten*.

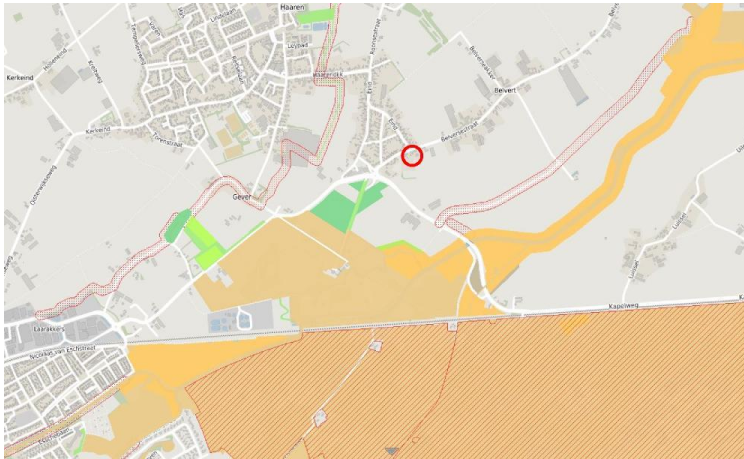

Fig.7. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van de NNN-structuren (gekleurde oppervlakken). Het gearceerde oppervlak betreft Natura 2000- gebied.
Bron: Provincie Noord-Brabant

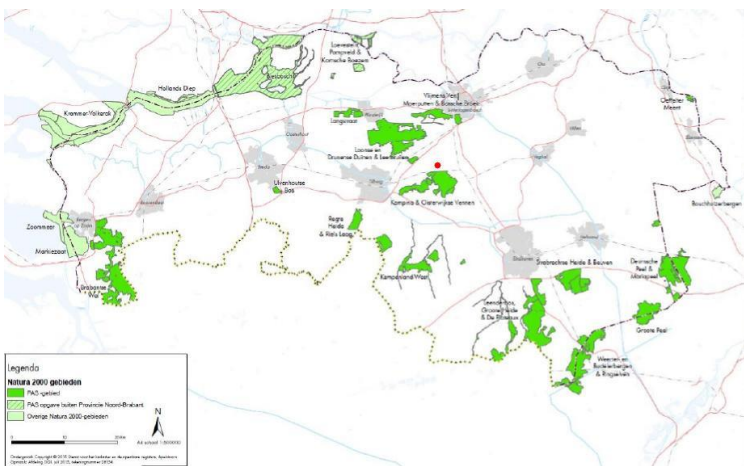

Fig.8. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied (groen).
Bron: Provincie Noord-Brabant

Effecten

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS of Natura2000 gebied. Van een directe aantasting en afname van areaal aan beschermd natuurgebied is daarom geen sprake. De nabijgelegen NNN-gebieden en Natura 2000-gebieden liggen op voldoende ruime afstand dat geen negatieve invloeden verwacht worden van factoren die met een korte reikwijdte op afstand werken, als bodemtrillingen, geluids- en lichtbelasting.

De enige factor die op grotere afstand werkzaam is en op basis van zijn reikwijdte van invloed kan zijn, betreft de factor stikstofdepositie. In de uitvoerende fase kan een tijdelijke verhoging van de factor stikstofdepositie plaats vinden ten gevolge de uitstoot van het bouwverkeer en machines die tijdens de sloop gebruikt worden. Echter gelet op de kleine schaal van de werkzaamheden ligt het niet in de verwachting dat deze uitstoot enige significante bijdrage levert aan de bestaande

achtergronddepositie of tijdelijk leidt tot een overschrijding van grenswaarden zoals die gesteld zijn voor de omgevende Natura 2000-gebieden.

Conclusie

Er worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten gelet op de aard en schaal van de voorgenomen ingrepen en ontwikkeling. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

-Negatieve effecten op Natura 2000 gebied kunnen eveneens geheel uitgesloten worden gelet op de afstand, schaal en aard van de voorgenomen ontwikkelingen. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.3 Soortenbescherming

3.3.1 Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn)

-In het algemeen ligt de provincie Noord-Brabant buiten het landelijk verspreidingsgebied van de meeste reptielen die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn. Zover deze regionaal in Noord-Brabant voorkomen (Gladde slang op de Groote Peel) eisen deze tevens te specifieke biotoopeisen om deze nabij het plangebied te verwachten

-Het plangebied ligt in een directe omgeving die weinig geschikt is voor amfibieën door het ontbreken van stabiele watermilieus. Soorten uit deze beschermingscategorie die in de bredere omgeving voorkomen (Poelkikker, Heikikker) zijn bovendien te specifiek gebonden aan een hoogwaardig watermilieu en een landbiotoop van heide, heideachtig terrein om nabij het plangebied te verwachten. Ook de Rugstreeppad, een soort van minder stabiele watermilieus die ook binnen de bebouwde omgeving kan voorkomen, kan gelet op zijn zeldzaamheid en lokaal verspreidingsbeeld uitgesloten worden. De soort is in het algemeen een kolonisor op allerlei braakliggend terrein en plant zich daar veelal voort in tijdelijke plassen. Binnen Brabant is de Rugstreeppad betrekkelijk zeldzaam en wordt de buiten de optimale biotoop van heide en stuifzanden minder vaak aangetroffen dan elders in het land. De dichtstbijzijnde populaties bevindt zich in de Drunense Duinen, rond het Leikeven ten noorden van Tilburg en in het natuurgebiedje het Karregat ten oosten van 's-Hertogenbosch. Er werden geen aanwijzingen gevonden dat de soort binnen de omgeving buiten de natuurgebieden recent waargenomen is. Op basis van dit verspreidingsbeeld kan de soort voor het plangebied uitgesloten worden.

-Ook soorten uit de groep van insecten (libellen, vlinders, kevers) die in de omgeving voorkomen zijn grotendeels te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, bos en een kwalitatief hoogwaardig ecologisch watermilieu van beken en vennen om deze binnen of nabij het plangebied te verwachten. Weekdieren die door de habitatrichtlijn beschermd worden zijn dusdanig zeldzaam (Bataafse stroommossel) of het eisen een dusdanig specifiek watermilieu (Platte schijfhoren) dat deze voor het plangebied geheel uitgesloten kunnen worden.

- De Habitatrichtlijn beschermt tevens een viertal inheemse plantensoorten en twee soorten bladmos; ook deze kunnen op basis van de biotoopeisen en hun zeldzaamheid geheel uitgesloten worden.

-De Habitatrichtlijn beschermt een aantal zeezoogdieren, die vanzelfsprekend binnenlands uitgesloten kunnen worden. Binnenlands kunnen als Europees beschermde zoogdieren wel Bever, Otter, Noordse woelmuis en verschillende soorten vleermuizen verwacht worden. Uitgezonderd van vleermuizen ligt het plangebied te ver buiten het landelijk verspreidingsgebied of specifiek habitatgebied (Bever) van deze soorten om deze in de nabije omgeving te verwachten.

-De enige soorten zoogdieren die doormiddel van de habitatrichtlijn beschermd zijn en met grote zekerheid verwacht kunnen worden zijn vleermuizen. Buiten de dieren zelf, zijn ook de verblijfplaatsen en de structuren die noodzakelijk zijn om deze in stand houden beschermd. De bescherming geldt de verblijfplekken die jaarrond in gebruik zijn; d.w.z. vaste verblijfplekken waarnaar vleermuizen periodiek terugkeren om bepaalde levensfunctie te vervullen. Ook bij afwezigheid van vleermuizen zijn deze beschermd (zie verder kader).

Vleermuizen

Bronnen

Op basis van landschapskenmerken en landgebruik toont de directe omgeving een grote geschiktheid om meerdere vleermuissoorten te verwachten door een landschappelijke afwisseling van bos, kleinschalige agrarische bebouwing en veelsoortige groenstructuren als wegbomen en erfbeplanting. Verwacht worden zeker de Gewone dwergvleermuizen, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Gewone grootoorvleermuis. De Gewone dwergvleermuis is landelijk gezien verreweg de meest algemene vleermuissoort en komt vrijwel overal voor in de bebouwde omgeving. De Laatvlieger

komt ook algemeen in de bouwde omgeving voor, maar is minder talrijk. Meer dan vorige soort foerageert deze ook boven open terrein. Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger verblijven uitsluitend in bebouwing. Gelet op de ligging nabij bosgebieden kan ook de Rosse vleermuis foeragerend verwacht worden. De Rosse vleermuis is een soort die in bomen verblijft en vanuit bosgebieden uitvliegt om foerageermogelijkheden in agrarisch gebied te vinden.

Toelichting

Wettelijke bescherming en levenswijze

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn en zijn daardoor op Europees niveau beschermd. Deze bescherming betreft tevens de vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort".

Vleermuizen onderhouden verschillende type verblijfplekken als paarverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en zomerverblijven. Voor de staat van instandhouding van de lokale populatie van de soort zijn de kraamverblijven en de grote winterverblijven van het grootst belang. In gebruik van paarverblijven zijn vleermuizen het meest flexibel. In de loop van het seizoen wisselen vleermuizen regelmatig van verblijfplaats waarbij gebruik wordt gemaakt van vaste routes tussen de verblijfplekken. Eveneens tussen foerageergebieden en verblijfplaatsen onderhouden vleermuizen vaste routes. Bij het gebruik van deze routes oriënteren vleermuizen zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen.

Dit gehele systeem van verbindingsroutes en foerageergebieden die het functioneren van de verblijfplaatsen voor hun specifieke functies mogelijk maakt wordt de functionele leefomgeving genoemd. Ingrepen binnen de functionele leefomgeving die het functioneren van de verblijfplaatsen aantasten worden door de wetgever gelijkgesteld aan de aantasting van verblijfplekken zelf. In deze zin is de functionele leefomgeving even strikt beschermd als de verblijfplekken.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is de bebouwing beoordeeld op zijn geschiktheid voor verblijf van vleermuizen en onderzocht op verblijf en verblijfssporen van vleermuizen. Het bezoek werd dusdanig ingepland dat de bezoekduur uitgerekt kon worden tot aan de schemering om met behulp van de batdetector uitvliegende vleermuizen vast te stellen. Er werd geen verblijf of sporen daarvan vastgesteld. Tijdens de schemering werden wel doortrekkende vleermuizen ter hoogte van de kopgevels vastgesteld. Deze kwamen aangevlogen vanaf het naburig erf van no.4 om in oostelijke richting door te trekken. Er werd geen uitvlieggedrag geconstateerd dat erop wijst dat de vleermuizen binnen de bebouwing in het plangebied verblijven.

In het algemeen zijn stallen als deze weinig geschikt voor verblijf van vleermuizen als gevolg van hun gebruik en inrichting. Er ontbreken veelal hooggelegen verblijfsmogelijkheden waar vleermuizen buiten het bereik van ongedierte zijn. Stallen trekken dieren als ratten en muizen aan; deze kunnen vleermuizen predateren of aanknagen. De dakbekleding van golfplaten is geheel ongeschikt om daaronder verblijfsmogelijkheden te bieden. Wegens de weinig isolerende werking van het materiaal biedt de dakbekleding onvoldoende bescherming tegen temperatuurextremen. Ook ontbreekt grotendeels afschermend dakbeschot en plafond. Tijdens het veldbezoek werden de volgende geschikte verblijfsmogelijkheden vastgesteld.

-Boven de hoofdingang, een grote garagedeur aan de noordelijke kopgevel, is gevelbetimmering aanwezig die mogelijk verblijf kan geven in de nauwe ruimte tussen muur en betimmering. Hoewel de betimmering met een nauwe spleet aansluit op de muur, kunnen betere toegangsmogelijkheden buiten het gezichtsveld ter hoogte van de dakranden niet uitgesloten worden.

-Tussen de binnenmuren en buitenmuren zijn spouwruimten aanwezig die verblijf kunnen bieden. Echter aan de buitenkant ontbreken stootvoegen of beschadigingen die toegang tot de spouwruimten geven. De enige toegang werd binnenpands ontdekt. Aan de zuidelijke kopgevel zijn de spouwruimten aan de kopse kant van de muren deels niet afgedicht en toegankelijk voor vleermuizen. Echter deze kunnen alleen ontdekt worden als vleermuizen in de binnenruimte

foerageren. Tijdens het veldbezoek werden in pandig geen uitvliegende of foeragerende vleermuizen vastgesteld.

Fig.9. Opening naar spouwruimten

Fig.10. Gevelbetimmering aan voorgevel

Conclusie

Er werd geen verblijf of sporen daarvan ontdekt. Tijdens de schemering werden geen uitvliegende vleermuizen binnen het plangebied vastgesteld, wel zijn er aanwijzingen om een verblijfplek op naburig erf te verwachten. Hierbij dient aangetekend worden te worden dat het batdetector onderzoek een beperkte geldigheid heeft, daar het niet jaarrond volgens het geldige protocol is uitgevoerd. Het onderzoek geeft alleen uitslag over het verblijf van vleermuizen ten tijde van het bezoek en niet over het gehele jaar.

effecten

Verblijf van vleermuizen binnen het plangebied wordt niet waarschijnlijk geacht, maar één of enkele verblijvende vleermuizen kunnen nooit geheel uitgesloten worden. De spouwruimten zijn mogelijk ook geschikt voor winterverblijf. Echter er zijn wel sterke aanwijzingen van verblijfplekken op adres Belverseweg 4. Daar de herontwikkeling in samenhang gebeurt met die van op adres Belverseweg 4 is het noodzakelijk om een goed beeld te krijgen van de effecten op vleermuizen ten gevolge van de totale herontwikkeling die beide adressen omvat. Daarom wordt hier aanbevolen om een jaarrond vleermuizenonderzoek uit te voeren die beide locaties omvat.

3.3.2 Europees beschermde soorten (Vogelrichtlijn)

Voor vogels geldt een aantal beschermingscategorieën die hieronder besproken worden (zie voor toelichting onderstaand kader).

Toelichting

In de Wet natuurbescherming worden alle broedende vogels strikt beschermd. De wet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn.

De volgende categorieën (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Categorie 1: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

Categorie 2: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop,

Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Categorie 3: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Soorten: Overige soorten

Categorie1; ontheffingsaanvraag altijd nodig

Bronnenonderzoek

Op basis van de omgevingskenmerken worden een aantal vogelsoorten uit deze zwaarste beschermingscategorie verwacht die als cultuurvolger binnen de bebouwde omgeving gelden. Door de aanwezigheid van veel kleine boerenerven en gevarieerde bebouwing in de omgeving zijn er goede voorwaarden om soorten die verblijf in of aan bebouwing zoeken als de Huismus, Gierzwaluw en verschillende soorten uilen (Steenuil en Kerkuil) te verwachten. Naast uilen kunnen ook soorten roofvogels verwacht worden die boven open terrein en langs bosranden foerageren, waarvan de Torenavalk de enige soort is die ook binnen bebouwing (zolders, hoge schuren) kan nestelen.

Veldbezoek

- Tijdens het veldbezoek werd geen aanwezigheid van huismussen binnen de directe omgeving vastgesteld ondanks geschikte omgevingskenmerken wat betreft inrichting en bebouwing. Echter op basis van het korte veldbezoek kan aanwezigheid van huismussenpopulaties binnen de directe omgeving niet uitgesloten worden. Een negatieve factor voor het plangebied en aanpalende omgeving kan zijn dat binnen de directe invloedssfeer daarvan geen actief agrarisch bedrijf is dat een voedselaanbod genereert, b.v. in de vorm van en voederkuil of gemorst veevoer. Tijdens het veldbezoek werden geen aanwijzingen gevonden in de vorm van sporen en directe waarnemingen dat huismussen in de stal verblijven. De stal biedt weinig geschikte plekken waar huismussen ongestoord kunnen nestelen. De weinige plekken die beschutting bieden, zoals de ruimte tussen isolatieplaten en dakbekleding, worden gebruikt door duiven. Deze kunnen een versturende werking hebben op het verblijf van huismussen. In het algemeen is de dakbekleding van golfplaten weinig geschikt om onder te nestelen, daar het materiaal onvoldoende isolerend is om de nestjongen te beschermen tegen te hoogoplopende temperaturen. Vastgesteld kan worden dat de bebouwing door zijn aard en huidig gebruik een geringe geschiktheid toont om verblijf- en nestelplekken van huismussen te verwachten. Het veldbezoek leverde onvoldoende informatie op om deze te verwachten.

- In het algemeen kan gesteld worden dat het plangebied binnen een omgeving ligt die een optimale geschiktheid voor uilen toont. Leegstaande stallen als deze bieden goede voorwaarden om uilen, en in het bijzonder de kerkuil, te verwachten, die hier zowel verblijfsmogelijkheden als foerageergelegenheid kan vinden. Foerageergelegenheid als gevolg van een hoge stand van ongedierte die binnen stallen als deze verwacht kunnen worden. Aanwezigheid van uilen is meestal direct vast te stellen door mestsporen, al of niet in combinatie met uilenballen. Er werden nergens sporen geconstateerd die erop wijzen dat uilen in het gebouw verblijven of dat het gebouw deel uitmaakt van hun territorium. Aanwezigheid van verblijfplekken kan daarom uitgesloten worden.

-Voor andere roofvogels die verwacht kunnen worden als Torenavalk, Buizerd en Sperwer, biedt het plangebied geen geschikte verblijfsmogelijkheden. Er werden geen verblijfsplekken en verblijfssporen van deze soorten geconstateerd en deze worden ook niet verwacht.

-Daken van golfplaten zijn ongeschikt voor gierzwaluwen om onder te nestelen, wegen dezelfde redenen die voor huismussen hiervoor is opgegeven.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen ingrepen en herontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op jaarrond beschermde verblijfplekken van vogels en blijvende schade aan functioneel leefgebied dat van belang is voor de instandhouding van deze verblijfplekken.

Categorie 2; ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Van soorten uit deze categorie werden geen nestplaatsen binnen het plangebied vastgesteld. Waarnemingen uit deze categorie betroffen algemene soorten stads- en tuinvogels als Ekster en Koolmees en werden voornamelijk buiten het plangebied waargenomen. Ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling wordt geen negatief effect verwacht op nestelplekken en de staat van instandhouding van soorten uit deze categorie verwacht.

Categorie 3; ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Waarnemingen van sporen die wijzen op broedvogels binnen de bebouwing betroffen stadsduif en Merel. Van de stadsduiven werden eierschalen gevonden en er werd een dode jonge Merel gevonden. Voor deze groep dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen en geldt uitsluitend artikel Wn artikel 3.1 lid 2 en is artikel 3.1 lid 4 en 5 (verbod op opzettelijke verstoring) niet van toepassing.

3.3.3 Nationaal beschermde soorten (ontheffingsplichtig)

Bronnenonderzoek

-In het algemeen zijn de omstandigheden ongunstig om amfibieën uit deze categorie in de omgeving te verwachten wegens de landschappelijke inrichting en het ontbreken van geschikte voortplantingswateren. Beschermde soorten amfibieën uit deze categorie (Vinpootsalamander, Alpenwatersalamander) en reptielen (Levendbarende hagedis) die in de omgeving voorkomen zijn te specifiek gebonden aan natuurlijke milieus van heide, bos en zwak gebufferde waters om binnen het plangebied en directe omgeving te verwachten.

-Op basis van verspreidingsgegevens en habitateisen kunnen ook uitgesloten worden beschermde soorten uit de groep van vissen, libellen, vlinders en de enige nationaal beschermde keversoort (Vliegend hert) en kreeftachtige (Europese rivierkreeft).

-Binnen het weinig natuurlijk milieu ontbreken de condities om natuurlijk groeiplekken van nationaal beschermde plantensoorten te verwachten. De muren van de stal zijn niet oud genoeg om beschermde muurplanten te verwachten.

-Op basis van habitatvereisten en bronnenonderzoek kunnen een aantal nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt verwacht worden. Dit betreffen uitsluitend soorten die binnen en nabij bebouwing verblijven als Steenmarter en de verschillende kleine marterachtigen (Wezel, Bunzing en Hermelijn). De Steenmarter is nog weinig bekend in deze omgeving en laat bij aanwezigheid duidelijke sporen achter als uitwerpselen en prooiresten. De bescherming zonder vrijstelling van kleine marterachtigen geldt alleen de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Deze komen algemeen voor en zijn moeilijker vast te stellen. Soorten met een breder landschappelijk gebruik als Das en Eekhoorn kunnen als weinig relevant voor het plangebied geacht worden.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werd in het bijzonder gelet op sporen van zoogdieren. De verwachtingskans op soorten uit de overige soortgroepen is bijzonder klein als gevolg van te specifieke habitatvereisten en zeldzaamheid. De omgeving rond het gebouw biedt goede voorwaarden om kleine marterachtigen te verwachten. Aan de achtergevel van de stal zijn houtrillen, onkruidbegroeiingen, stortbergen van klinkers, opslag van betonplaten en allerlei rondslingerende materialen aanwezig.

Ook het aangrenzend erf van de burens biedt een goede entourage om deel te zijn van het leefgebied van marterachtigen. Binnenpands zijn de schuilmogelijkheden beperkter maar kunnen wel foerageermogelijkheden gevonden worden door predatie van jonge vogels en muizen. Er werden geen sporen geconstateerd die ondubbelzinnig wijzen op aanwezigheid van marterachtigen.

Fig.11. Opslag materialen aan achtergevel

Fig.12. Houtrillen

Conclusie

Op basis van het huidig landelijk verspreidingsbeeld en afwezigheid van duidelijke sporen kan de aanwezigheid van de Steenmarter als niet waarschijnlijk geacht worden. Echter op basis van een kort veldbezoek kan aanwezigheid van kleine marterachtigen niet geheel uitgesloten worden. Het gebouw kan deel uitmaken van hun foerageergebied; mogelijke verblijfplekken worden niet in de bebouwing maar wel binnen de invloedssfeer van de ingreep verwacht.

3.3.4 Nationaal beschermde soorten (vrijgesteld)

Nooit geheel uitgesloten kunnen worden een aantal algemene soorten zoogdieren die als uitgesproken cultuurvolger gelden als Huisspitsmuis, Bosmuis, Veldmuis en Egel. Deze kunnen zich zowel binnenpands als rond het gebouw ophouden. Ook buiten de bebouwing en binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen een aantal amfibieën, in het bijzonder de Gewone pad, waarvoor een vrijstelling geldt verwacht worden. Voor al deze soorten is slechts de zorgplicht van toepassing, d.w.z. dat onnodig doden of verwonden vermeden dient te worden.

4. Conclusie en aanbeveling

4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebied

Gelet op de kleinschaligheid en aard van de ontwikkeling en ligging op geruime afstand tot Natura 2000 kunnen negatieve effecten op Natura 2000 gebied uitgesloten worden. Een toetsing aan de Natura 2000 wetgeving wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

NNN -gebied (voormalige EHS)

Op NNN-gebied worden geen negatieve invloeden verwacht gelet op de afstand, schaal en aard van ontwikkelingen. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt niet noodzakelijk geacht.

4.2 Soortenbescherming

-De enige soort die onder strenge beschermingsregiem van de Habitatrichtlijn vallen en binnen het plangebied is waargenomen is de Gewone dwergvleermuis. Er werden uitsluitend doortrekkende exemplaren vastgesteld, waarbij geen foerageergedrag werd vastgesteld. Het onderzoek leverde geen aanwijzingen van aanwezigheid van verblijfplekken. Toegankelijke geschikte verblijfsmogelijkheden voor zowel als zomer- en winterverblijf zijn binnen het plangebied zeer beperkt aanwezig.

-Er werden geen aanwijzingen gevonden van aanwezigheid van nationaal beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt. Alleen verblijfplekken van kleine marterachtigen, in het bijzonder wezel en bunzing, kunnen niet geheel uitgesloten worden. Deze kunnen vooral verwacht worden buiten het gebouw tussen de opgeslagen en gedumpte materialen en begroeiing aan de achtergevel van de stal.

-Er werden binnen het plangebied en de invloedssfeer daarvan geen verblijfplaatsen die als jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren kunnen worden aangemerkt vastgesteld. Deze worden niet direct verwacht, maar kunnen ook niet geheel uitgesloten worden.

- Verwacht worden een aantal andere beschermde soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt. Voor deze soorten wordt verwacht dat de zorgplicht in acht wordt genomen. Ook geldt dit voor soorten die geheel onbeschermd zijn.

Concluderend kan gesteld worden dat het plangebied als gevolg van zijn huidige inrichting een lage natuurwaarde biedt. Niet geheel uitgesloten kan worden verlies van kleine winter- en zomerverblijven van vleermuizen. Indien de nodige zorgvuldigheid in acht wordt genomen worden verder geen negatieve effecten verwacht op beschermde soorten, hun verblijfplekken en leefgebieden.

4.3 Voorzorgsmaatregelen en aanbevelingen.

Algemene voorzorgsmaatregelen

- Bij uitvoering van ingrepen dient het broedseizoen in acht genomen te worden indien niet voldoende gegarandeerd kan worden dat nesten van broedende vogels niet beschadigd of vernietigd kunnen worden. Als aanbeveling geldt, om bij wijze van voorzorgsmaatregel elke schade aan broedgevallen uit te sluiten, ingrepen geheel buiten het broedseizoen plaats te laten vinden. Als

broedseizoen wordt de periode half maart-half juli aangemerkt. Ook als na die periode nog broedende vogels of nestjongen worden waargenomen dan geldt dat het broedseizoen nog niet is afgelopen is.

- Voor aanwezigheid onbeschermden en vrijgestelde zoogdieren en amfibieën dient de zorgplicht in acht genomen te worden. D.w.z. dat men verstoring, verwonding en doden van deze diersoorten zoveel mogelijk tracht te voorkomen. De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Bijzondere voorzorgsmaatregelen

-De verwijdering van gedumpte bestratingsmaterialen, begroeiing en andere losse zaken rond het gebouw dient buiten de zoogperiode van kleine marterachtigen plaats te vinden. Hierbij dient dusdanig zorgvuldig te werk worden gegaan dat beschadiging of doden van verblijvende kleine zoogdieren en amfibieën wordt voorkomen. Tevens dienen tijdens de werkzaamheden voldoende vluchtwegen en toevluchtgelegenheden voor kleine marterachtigen gehandhaafd te worden. Na de sloop dienen voldoende elementen (houtrillen e.d.) aangebracht worden ter compensatie van verlies aan leefgebied.

4.4 Ontheffingsaanvraag

Een ontheffingsaanvraag is alleen noodzakelijk als niet aan genoemde voorzorgsmaatregelen kan worden voldaan en vervolgonderzoek uitwijst dat er verblijfplekken van vleermuizen aanwezig zijn .

4.5 Vervolgonderzoek

Aanbevolen wordt om een jaarrond vervolgonderzoek naar verblijfplekken van vleermuizen op basis van het protocol Vleermuizen 2017 van het Netwerk Groene Bureaus. Dit onderzoek dient betrekking hebben op het gehele projectgebied, dus ook de bebouwing op adres Belverseweg 4.

Samenvattend

Indien de hiervoor genoemde aanbevelingen en voorzorgsmaatregelen in acht worden genomen, worden ten gevolge van voorgenomen ingrepen en herontwikkeling van het plangebied geen negatieve effecten verwacht op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten en hun leefgebied. Ontheffingsaanvraag is alleen noodzakelijk indien vervolgonderzoek jaarrond beschermde verblijfplekken vast stelt en genoemde voorzorgsmaatregelen niet in acht kunnen worden genomen.

5. Bronnen

Literatuur

- Creemers. R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Schaminée e.a. 1995. De Vegetatie van Nederland deel 1 t/m 5
- Drs. E.J. Weeda, R. Westra, Ch. Westra, T. Westra 1985-1994. Nederlandse Ecologische Flora deel 1t/m5
- P. Twisk, A. van Diepenbeek, J.P. Bekker 2010. Veldgids Europese Zoogdieren
- Dietz, C., O. vonHelvesen& D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en NoordwestAfrika. Tirion Natuur.
- SOVON-broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- J.J.C.W. van Delft & W. Schuitema Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant, Uitgave RAVON 2005.

Internetsites

- www.brabant.nl
- [www. Verspreidingsatlas.nl](http://www.Verspreidingsatlas.nl)
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.dassenwerkgroepbrabant.nl

Bijlage1 - Wet Natuurbescherming

1.1 Verbodsbepalingen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

1.2 Zorgplicht

In de Wet Natuurbescherming is een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

“Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bijlage 2- Beschermde soorten en verblijfplekken

1.2 Bescherming soorten Vogelrichtlijn I (vogels met vaste verblijfplekken).

De vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplekken

1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Lijst van vogels die vaste verblijfplekken onderhouden

<i>soort</i>	<i>categorie</i>	<i>soort</i>	<i>categorie</i>
steenuil	1	groene specht	5
gierzwaluw	2	ekster	5
huismus	2	gekraagde roodstaart	5
roek	2	glanskop	5
grote gele kwikstraat	3	grauwe vliegenvanger	5
kerkuil	3	grote bonte specht	5
oehoe	3	hop	5
ooievaar	3	huiszwaluw	5
slechtvalk	3	ijsvogel	5
Boom valk	4	Kleine bonte specht	5
buizerd	4	Kleine vliegenvanger	5
havik	4	koolmees	5
ransuil	4	kortsnavelboomkruiper	5
sperwer	4	oeverzwaluw	5
wespendief	4	pimpelmees	5
zwarte wouw	4	raaf	5
blauwe reiger	5	ruigpootuil	5
boerenzwaluw	5	spreeuw	5
Bonte vliegenvanger	5	Tapuit	5
boomklever	5	torenvalk	5
boomkruiper	5	zeearend	5
bosuil	5	zwarte kraai	5
brilduiker	5	Zwarte mees	5
draaihals	5	Zwarte roodstaart	5
eidereend	5	Zwarte specht	5

2.1 Beschermde soorten Habitatrichtlijn bijlage IV

Nederlandse naam	Latijnse naam		
Planten (4)		Reptielen (3)	
Drijvende waterweegbree	Luronium natans	Gladde slang	Coronella austriaca
Groenknolorchis	Liparis loeselii	Muurhagedis	Podarcis muralis
Kruipend moerasscherm	Apium repens	Zandhagedis	Lacerta agilis
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis		
Zoogdieren terrestrisch (8)		Vlinders (7)	
Bever	Castor fiber	Donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous
Hamster	Cricetus cricetus	Grote vuurvlieder	Lycaena dispar
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius	Moerasparelmoervlieder *)	Euphydryas aurinia
Euraziatische lynx	Lynx lynx	Pimpernelblauwtje	Maculinea teleius
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus	Teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina
Otter	Lutra lutra	Tijmblauwtje *)	Maculinea arion
Wilde kat	Felis silvestris	Zilverstreephooibeestje *)	Coenonympha hero
Wolf *)	Canis lupus		
Vleermuizen (22)		Libellen (8)	
Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii	Bronslibel *)	Oxygastra curtisii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri	Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Brandts vleermuis	Myotis brandtii	Gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
Franjestaart	Myotis nattereri	Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Noordse winterjuffer *)	Sympecma paedisca
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Oostelijke witsnuitlibel *)	Leucorrhinia albifrons
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	Rivierrombout	Gomphus flavipes
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	Sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum-equinum		
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Kevers (5)	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	Brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus lattisimus
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros	Heldenbok	Cerambyx cerdo
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Juchtleerkever	Osmoderma eremita
Meervleermuis	Myotis dasycneme	Vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus		
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii	Overige soorten (2)	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	Bataafse stroommossel	Unio crassus
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Platte schijfhoren	Anisus vorticulus
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus		
Vale vleermuis	Myotis myotis		
Watervleermuis	Myotis daubentonii		
Zoogdieren marien (5)			
Bruinvis	Phocoena phocoena		
Gewone dolfin	Delphinus delphis		
Tuimelaar	Tursiops truncatus		
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus		
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris		

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en 3.8 omdat er een gereede kans op terugkeer bestaat

Bron: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen; publicatie van Min. van EZ.

Bijlage 3- Soorten met een vrijstelling.

Uitgezonderd:

	Geen vrijstelling
1	Vrijstelling voor ingrepen aan bebouwing en erven.
2	Tijdelijke vrijstelling van juli t/m september
3	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus tot 15 oktober
4	Tijdelijke vrijstelling periode maart en april en periode juli t/m september
5	Tijdelijke vrijstelling van 15 augustus t/m februari

	Drente	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord- Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland	ANWvB RN art 3.31
zoogdieren													
Aardmuis													
Bosmuis													
Bunzing													
Dwergmuis													
Dwergspitsmuis													
Eekhoorn						4							
Egel													
Gewone bosspitsmuis													
Haas													
Hermelijn													
Huisspitsmuis		1											
Konijn													
Ondergrondse woelmuis													
Ree													
Rosse woelmuis													
Steenmarter						5							
Tweekleurige bosspitsmuis													
Veldmuis		1											
Vos													
Wezel													
Woelrat													
Amfibieën en reptielen													
Bruine kikker													
Gewone pad													
Hazelworm						2							
Kleine watersalamander													
Levendbarende hagedis						3							
Meerkikker													
Bastaardkikker													

